

Sprognævnets kommaøvelser – øvelser med startkomma

- Øvelse 1-20:** Der sættes komma efter ledsætninger, jf. § 49.1.a, 49.1.b og 49.1.c i Retskrivningsordbogen.
- Øvelse 21-29:** Ved ledsætninger der er led i andre ledsætninger, skal der sættes komma foran alle ledsætninger inden for samme helsætning, altså også foran ledsætninger der er led i andre ledsætninger (§ 49.1.d).
- Øvelse 30-34:** Der sættes komma mellem sideordnede ledsætninger, jf. § 49.2.a i Retskrivningsordbogen.
- Øvelse 35-39:** Der sættes komma omkring selvstændige ledsætninger, herunder parentetiske relativsætninger, jf. § 47.5.a, 47.5.b og 49.3 i Retskrivningsordbogen.
- Øvelse 40-44:** Der sættes komma mellem helsætninger, jf. § 48 i Retskrivningsordbogen.
- Øvelse 45-49:** Der sættes komma i opremsninger, jf. § 46 i Retskrivningsordbogen.
- Øvelse 50-59:** Der sættes komma omkring selvstændige sætningsdele, også når disse indeholder ledsætninger, jf. § 47.1, 47.2, 47.3 og 47.4 i Retskrivningsordbogen.
- Øvelse 60-85:** Blandede øvelser.

1. Når vi kommer hjem skal vi se en film i fjernsynet.
2. Jeg ringer til dig når jeg kommer hjem.
3. Hvem er det der siger noget nu?
4. Har du lagt mærke til ham der altid spiser lakridser?
5. Vi må hellere komme hjem inden det bliver for sent.
6. Hun sagde at hun ikke kunne komme til middagen.
7. Bedstefaren sagde at det var dejligt at have børnebørnene på besøg.
8. De kom ikke til brylluppet fordi de var blevet syge.
9. Så snart du ved noget mere må du gerne give mig besked.
10. Selvom det var koldt gik de en tur på en times tid.
11. De gik en tur på en times tid selvom det var koldt.
12. Skønt det var gråvejrs kunne vi se månen det meste af tiden.
13. Idet hun stod ud af bilen blev hun overfaldet af journalisterne.
14. Da vi ikke har modtaget en invitation endnu må vi gå ud fra at vi slet ikke bliver inviteret.
15. Gider du sætte en vask over mens jeg rydder op i køkkenet?

16. Hvis du ikke har lyst til at gå i biografen synes jeg vi skal leje en video.
17. Lone måtte tage cyklen til arbejde da bilen var på værksted.
18. Når enden er god er alting godt.
19. Længe efter at hun var gået kunne han fornemme hendes smukke latter.
20. Han kunne fornemme hendes smukke latter længe efter at hun var gået.
21. Hvordan kan det være at det altid bliver regnvejr når vi har besluttet os for at tage i Tivoli?
22. At det er godt at drikke meget vand når det er varmt er alle enige om.
23. Noget tyder på at han aldrig tænker sig om før han siger noget.
24. De siger at det er godt at drikke meget vand når det er varmt.
25. Skønt man siger det bliver regn når svalerne flyver lavt tager vi af sted.
26. Når du siger at du ikke kan give mig et svar før du har spurgt din chef er det så fordi du i virkeligheden slet ikke er interesseret i projektet?
27. Når man står op i bussen mens den kører så kan man let risikere at falde.
28. Hvis du læser avis samtidig med at du ser fjernsyn er du sikkert ikke særlig koncentreret om nogen af delene.
29. Hvem var det der sagde at man ikke kan læse avis og se fjernsyn samtidig?
30. Når solen skinner og når foråret er på vej bliver alle så glade.
31. Han mente at hun havde gode muligheder for at få jobbet og at hun snart ville høre fra dem.
32. Hvis du er træt og hvis du alligevel ikke gider at se de sene nyheder synes jeg du skal gå i seng.
33. At du kommer for sent hver dag og at du aldrig har lavet dine lektier er simpelthen uacceptabelt.
34. Jeg lagde mærke til at vaskemaskinen var gået i stå og at tøjet stadig var fyldt med sæbe.
35. Min chef som forresten lige er blevet 50 skifter job igen.
36. Den der ler sidst ler bedst.
37. Jeg brød mig slet ikke om filmen der i øvrigt varede længere end jeg havde regnet med.

38. Han fortæller altid om de fodboldkampe han har set hvilket faktisk ikke interesserer mig.
39. Storebæltsbroen der normalt er meget befærdet er lukket i dag pga. stormen.
40. Brødet er gammelt og smørret er harsk.
41. Han satte sig i sofaen om morgenen for at se fodbold og rejste sig først igen ved midnatstid.
42. Enten er han til møde eller også holder han fri.
43. Du kan bestille plads når som helst men det er bedst at du gør det så hurtigt som muligt.
44. Jeg kan hurtigt blive træt af hans selskab for han snakker konstant og ingen andre kan få et ord indført.
45. Du skal købe mælk leverpostej og rugbrød med hjem.
46. Huset er både storslået smukt og hyggeligt.
47. Du skal huske at fortælle mig dels om din rejse dels om din nye bil.
48. Skal vi spise hjemme gå på restaurant eller tage en picnickurv med til stranden?
49. Vi kan mødes i dag i morgen eller i overmorgen.
50. Ghita Nørby skuespilleren er meget glad for roser.
51. Man kan nok finde en anden forklaring.
52. Hjælp mig lige Oscar!
53. Skuespilleren Ghita Nørby er meget glad for roser.
54. Kære kolleger nu går jeg hjem!
55. Tak det var pænt af dig.
56. Ja jeg skal nok sende det til dig i dag.
57. Du kommer da på fredag ikke?
58. Det er ikke forkert vel?
59. Her sidder jeg træt og øm i fødderne.
60. Solen skinnede fuglene sang og alle var glade.

61. Han elsker kaffe især med cognac til.
62. Tallerkenerne blev nedsat en måned efter at vi havde betalt fuld pris for dem.
63. Drengen smed sig på gulvet og skreg i vilden sky og alle stod bare og kiggede forbavset på ham.
64. Poul elsker store bøffer hvorimod hans kone hellere vil have salat.
65. Naboen har han en grill?
66. Det eneste der betyder noget nu er at du kommer til tiden.
67. Jeg har hørt at vi alle skal til møde men jeg ved ikke hvor hvorfor og hvornår.
68. Jeg forstår ikke hvad du mener men prøv at forklare det en gang til.
69. Jeg tror han er gået fordi han skulle til møde eller fordi han skulle hente børnene i vuggestuen.
70. Hvis du er blevet rask igen hvis du har tid og hvis du har råd kunne vi tage et par dage sammen til Sverige i næste uge.
71. Synge det kan han altså ikke.
72. Jeg følger med i serien hver tirsdag omend den egentlig ikke er særlig god.
73. Uanset hvad der sker skal vi være der kl. 16.
74. Nogle synes vældig godt om maleriet mens andre slet ikke kan lide det.
75. Du bør uanset om du kan lide det eller ej gå til tandlægen en gang imellem.
76. Det er godt at du kommer for selvom jeg er nået meget langt har jeg stadig brug for hjælp.
77. De beboere som har betalt for meget får pengene tilbage snarest.
78. Jeg har lige malet væggen så du må ikke læne dig op ad den.
79. På lørdag da skal vi til bryllup.
80. Jeg så ikke hvem der var med.
81. Det er en person som jeg kender vældig godt men som jeg desværre ikke ser så tit mere.
82. Vi må hellere blive hjemme i aften bl.a. fordi det bliver snevejr.
83. Her er endelig en forretning som har helt friske grøntsager.

84. Jeg så at han kom kørende lige imod mig og svingede derfor over i den anden vejbane.
85. Du kan gå i gang med det når det passer dig fx når du kommer hjem fra sommerferie.

Sprognævnets kommaøvelser – retteark til øvelser med startkomma

1. Når vi kommer hjem, skal vi se en film i fjernsynet.
2. Jeg ringer til dig, når jeg kommer hjem.
3. Hvem er det, der siger noget nu?
4. Har du lagt mærke til ham, der altid spiser lakridser?
5. Vi må hellere komme hjem, inden det bliver for sent.
6. Hun sagde, at hun ikke kunne komme til middagen.
7. Bedstefaren sagde, at det var dejligt at have børnebørnene på besøg.
8. De kom ikke til brylluppet, fordi de var blevet syge.
9. Så snart du ved noget mere, må du gerne give mig besked.
10. Selvom det var koldt, gik de en tur på en times tid.
11. De gik en tur på en times tid, selvom det var koldt.
12. Skønt det var gråvejrs, kunne vi se månen det meste af tiden.
13. Idet hun stod ud af bilen, blev hun overfaldet af journalisterne.
14. Da vi ikke har modtaget en invitation endnu, må vi gå ud fra, at vi slet ikke bliver inviteret.
15. Gider du sætte en vask over, mens jeg rydder op i køkkenet?
16. Hvis du ikke har lyst til at gå i biografen, synes jeg, vi skal leje en video.
17. Lone måtte tage cyklen til arbejde, da bilen var på værksted.
18. Når enden er god, er alting godt.
19. Længe efter at hun var gået, kunne han fornemme hendes smukke latter.
20. Han kunne fornemme hendes smukke latter, længe efter at hun var gået.
21. Hvordan kan det være, at det altid bliver regnvejr, når vi har besluttet os for at tage i Tivoli?
22. At det er godt at drikke meget vand, når det er varmt, er alle enige om.
23. Noget tyder på, at han aldrig tænker sig om, før han siger noget.

24. De siger, at det er godt at drikke meget vand, når det er varmt.
25. Skønt man siger, det bliver regn, når svalerne flyver lavt, tager vi af sted.
26. Når du siger, at du ikke kan give mig et svar, før du har spurgt din chef, er det så, fordi du i virkeligheden slet ikke er interesseret i projektet?
27. Når man står op i bussen, mens den kører, så kan man let risikere at falde.
28. Hvis du læser avis, samtidig med at du ser fjernsyn, er du sikkert ikke særlig koncentreret om nogen af delene.
29. Hvem var det, der sagde, at man ikke kan læse avis og se fjernsyn samtidig?
30. Når solen skinner, og når foråret er på vej, bliver alle så glade.
31. Han mente, at hun havde gode muligheder for at få jobbet, og at hun snart ville høre fra dem.
32. Hvis du er træt, og hvis du alligevel ikke gider at se de sene nyheder, synes jeg, du skal gå i seng.
33. At du kommer for sent hver dag, og at du aldrig har lavet dine lektier, er simpelthen uacceptabelt.
34. Jeg lagde mærke til, at vaskemaskinen var gået i stå, og at tøjet stadig var fyldt med sæbe.
35. Min chef, som forresten lige er blevet 50, skifter job igen.
36. Den, der ler sidst, ler bedst.
37. Jeg brød mig slet ikke om filmen, der i øvrigt varede længere, end jeg havde regnet med.
38. Han fortæller altid om de foldboldkampe, han har set, hvilket faktisk ikke interesserer mig.
39. Storebæltsbroen, der normalt er meget befærdet, er lukket i dag pga. stormen.
40. Brødet er gammelt, og smørret er harsk.
41. Han satte sig i sofaen om morgenen for at se fodbold og rejste sig først igen ved midnatstid.
42. Enten er han til møde, eller også holder han fri.
43. Du kan bestille plads når som helst, men det er bedst, at du gør det så hurtigt som muligt.

44. Jeg kan hurtigt blive træt af hans selskab, for han snakker konstant, og ingen andre kan få et ord indført.
45. Du skal købe mælk, leverpostej og rugbrød med hjem.
46. Huset er både storslået, smukt og hyggeligt.
47. Du skal huske at fortælle mig dels om din rejse, dels om din nye bil.
48. Skal vi spise hjemme, gå på restaurant eller tage en picnicurv med til stranden?
49. Vi kan mødes i dag, i morgen eller i overmorgen.
50. Ghita Nørby, skuespilleren, er meget glad for roser.
51. Man kan nok finde en anden forklaring.
52. Hjælp mig lige, Oscar!
53. Skuespilleren Ghita Nørby er meget glad for roser.
54. Kære kolleger, nu går jeg hjem!
55. Tak, det var pænt af dig.
56. Ja, jeg skal nok sende det til dig i dag.
57. Du kommer da på fredag, ikke?
58. Det er ikke forkert, vel?
59. Her sidder jeg, træt og øm i fødderne.
60. Solen skinnede, fuglene sang, og alle var glade.
61. Han elsker kaffe, især med cognac til.
62. Tallerkenerne blev nedsat, en måned efter at vi havde betalt fuld pris for dem.
63. Drengen smed sig på gulvet og skreg i vilden sky, og alle stod bare og kiggede forbavset på ham.
64. Poul elsker store bøffer, hvorimod hans kone hellere vil have salat.
65. Naboen, har han en grill?

66. Det eneste, der betyder noget nu, er, at du kommer til tiden.
67. Jeg har hørt, at vi alle skal til møde, men jeg ved ikke hvor, hvorfor og hvornår.
68. Jeg forstår ikke, hvad du mener, men prøv at forklare det en gang til.
69. Jeg tror, han er gået, fordi han skulle til møde, eller fordi han skulle hente børnene i vuggestuen.
70. Hvis du er blevet rask igen, hvis du har tid, og hvis du har råd, kunne vi tage et par dage sammen til Sverige i næste uge.
71. Synge, det kan han altså ikke.
72. Jeg følger med i serien hver tirsdag, omend den egentlig ikke er særlig god.
73. Uanset hvad der sker, skal vi være der kl. 16.
74. Nogle synes vældig godt om maleriet, mens andre slet ikke kan lide det.
75. Du bør, uanset om du kan lide det eller ej, gå til tandlægen en gang imellem.
76. Det er godt, at du kommer, for selvom jeg er nået meget langt, har jeg stadig brug for hjælp.
77. De beboere, som har betalt for meget, får pengene tilbage snarest.
78. Jeg har lige malet væggen, så du må ikke læne dig op ad den.
79. På lørdag, da skal vi til bryllup.
80. Jeg så ikke, hvem der var med.
81. Det er en person, som jeg kender vældig godt, men som jeg desværre ikke ser så tit mere.
82. Vi må hellere blive hjemme i aften, bl.a. fordi det bliver snevejr.
83. Her er endelig en forretning, som har helt friske grøntsager.
84. Jeg så, at han kom kørende lige imod mig, og svingede derfor over i den anden vejbane.
85. Du kan gå i gang med det, når det passer dig, fx når du kommer hjem fra sommerferie.